

Autor: ks. mgr lic. Mateusz Wójcik

Tytuł pracy: *Nauczanie religii rzymskokatolickiej w polskiej szkole w świetle artykułów prasowych „Gazety Wyborczej” z lat 1990-2019.*

Typ pracy: doktorska

Promotor: ks. prof. dr hab. Tadeusz Panuś

Uczelnia: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Miejsce i rok: Kraków 2023

Liczba stron: 540

STRESZCZENIE

W sierpniu 1990 roku rozstrzygnięła się sprawa powrotu katechezy do szkół po kilkudziesięciu latach nieobecności. Już ponad trzydzieści lat istnieje możliwość nauczania religii w polskiej szkole, z której korzysta nie tylko Kościół Rzymskokatolicki, ale także dwadzieścia trzy inne Kościoły i związki religijne, zarejestrowane w Polsce. Przez blisko trzydzieści lat w debacie o nauczaniu religii w szkole media koncentrowały się przede wszystkim na katechezie szkolnej prowadzonej przez Kościół Katolicki. Zagadnieniu temu liberalna prasa polska poświęciła w tym okresie tysiące artykułów. Prezentowany przez nie obraz w ogromnej większości przypadków wydawał się być negatywny. Publikacje te miały na celu przekonać czytelników, że tylko Kościół Rzymskokatolicki korzysta z nauczania religii w szkole, dowodziły, że katecheza szkolna to stracony czas, że to przejaw pazerności Kościoła, który koszty swej działalności przerzuca na państwo. Artykuły te, często pisane tendencyjnie, manipulowały faktami i przedstawiały fałszywy obraz rzeczywistości.

Praca doktorska pt. *Nauczanie religii rzymskokatolickiej w polskiej szkole, w świetle artykułów prasowych „Gazety Wyborczej” z lat 1990–2019* ma na celu ukazanie medialnego dyskursu obecnego w artykułach „Gazety Wyborczej” w latach 1990–2019 na temat nauczania religii rzymskokatolickiej w szkole. Problemem badawczym pracy jest rzetelna i merytoryczna odpowiedź na pytanie: Jaki jest obraz nauczania religii w szkole, kreowany w przestrzeni medialnej przez artykuły „Gazety Wyborczej” publikowane w latach 1990–2019? Głównymi źródłami do napisania pracy był wyselekcjonowany zbiór 5816 artykułów prasowych „Gazety Wyborczej”, opublikowanych w omawianym przedziale czasowym. Rozprawa ma charakter analityczny.

W rozdziale pierwszym zaprezentowano powrót nauczania religii do polskiej szkoły w ujęciu „Gazety Wyborczej”. W kolejnych paragrafach dokonano analizy w ujęciu

chronologicznym publikowanych w tym czasie na łamach „GW” tekstów, w których sformułowano pierwsze zarzuty i oskarżenia przeciw szkolnej katechezie.

Rozdział drugi został poświęcony zagadnieniu klerykalizacji i indoktrynacji, które zgodnie z przekazem artykułów „Gazety Wyborczej” dokonują się w polskiej publicznej szkole przez nauczanie religii, stanowiąc w ten sposób elementy państwa wyznaniowego. Kolejne paragrafy poruszają kwestie korelacji rekolekcji wielkopostnych, katechezy szkolnej i obecności krzyża w szkolnej rzeczywistości z zarzutami indoktrynacji i klerykalizacji mającej dokonywać się w szkole.

Rozdział trzeci dotyczy problematyki „świeckiej szkoły” i jej postulatów oraz wielokrotnie podnoszonej na łamach „Gazety Wyborczej” tzw. „neutralności światopoglądowej” szkoły. Podejmowane rozważania skupiały się na wykazaniu tych części życia szkolnego, które w świetle publikowanych przez „GW” tekstów sprzeciwiają się „świeckości szkoły” i które to należałoby wyeliminować z obrazu szkoły publicznej.

Wnioski, jakie wynikają po prezentacji i analizie zebranych artykułów, zawiera rozdział czwarty. Zaprezentowano w nim również ogólną charakterystykę wszystkich zgromadzonych artykułów dotyczących nauczania religii rzymskokatolickiej w szkole, opublikowanych w latach 1990–2019 przez „Gazetę Wyborczą”. Rozdział zakończono krótką, ogólną apologią katechezy w szkole.

ks. Marcin Wójcik